

veronica tamaș

vara fetelor bătrâne

Veronica TAMAȘ

Vara fetelor bătrâne

**Editura Virtual
2010**

ISBN(e): 978-606-8267-46-3

Avertisment

Acest volum digital este prevăzut cu sisteme de siguranță anti-piratare. Multiplicarea textului, sub orice formă este sancționată conform legilor penale în vigoare.

Copilor mei:
Cornelia și Cristian

Deniile începuseră la Prigoreni și de această dată în aceeași atmosferă binecunoscută de smerenie amestecată cu îndelungi așteptări și curiozitatea noului moment, ce parcă se simțea cum plutește în aer, învăluind întreaga așezare într-un fel de nerăbdare și bucurie.

Mai toate gândurile și visurile atât ale celor vârstnici dar mai ales ale celor tineri se îndreptau acum, cu nerăbdare, spre locul acela știut de pe povârnișul dealului, către care vor pleca în curând cu toții, fiind și un bun prilej de reîntâlnire și revedere.

Către seară erau pregătiți cu mic, cu mare de a se porni spre biserica veche trecând agale, pe ulițele satului, cu pași domoli și măsuțați, primeniți de sărbătoare, chemați și îndemnați și de glasul puternic al clopotului ce-și arunca în legănarea lui egală, sunetele-i melodioase și pătrunzătoare până hăt departe peste creștetul așezării.

Gliceria simțise încă destul de devreme, cam de pe la mijlocul după amiezii, primele furnicături ale îndemnului de plecare, dar își dăduse seama că este totuși prea din timp, deoarece nici Arina nu-și terminase încă toate câte avusese de făcut până atunci. Acum însă, văzându-i pe atâția prefirându-se tacticoși și pe vând spre acolo, n-a mai rezistat și a întrebat-o: "Mamă noi când suntem gata să putem merge la denie în seara asta și chiar ne ducem?"

— Mai întrebi? Desigur. Nu încape nici o îndoială, dar de ce te preocupă pe line atât de mult?

— Mă lot gândeam și eu, a răspuns ea înăbușii, de acolo de jos, de unde se afla ghemuită peste o cărămidă pe care spărgea nuci pentru cozonac, "mai ales mă gândesc, a mai adăugat, în ce o să ne îmbrăcăm noi, fiindcă acum toată lumea vine acolo în haine ca de sărbătoare sau în ceea ce au ei cel mai bun. Și noi?"

— Câte ceva mai... acătării mai avem totuși și noi, i-a răspuns Arina, care își cam încheiase treburile și era deja spre sfârșit, la uită-te numai, colo în colț, pe cuier, sub draperie?

Gliceria a sărit imediat în sus, cu fața roșie toată de efortul aplecării și fremătând de nerăbdare s-a repezit direct spre pânza aceea albă ridicând-o dintr-o parte.

— Oh, mamă!... E a mea? Cât este de frumoasă!... E chiar minunată și ce culori plăcute are!, s-a mirat ea. "Când ai cumpărat matala diftina asta că eu nu te-am văzut?"... "Cel mai mult îmi plac însă cum strălucesc dungulițele astea de mătase cu care este bordat gulerașul și platca, dar și aici la mâneci", spunea ea privind toiu cu o vie încântare și admirație. "Cred că e cea mai drăguță rochiță a mea!"

— Îți place?

— Mult de tot fiindcă e tare frumoasă și-a mai exprimat ea încă o dată bucuria, cu fața scaldată într-un zâmbet luminat de mulțumirea interioară, plimbându-și ușor palma întinsă peste

moliciunea țesăturii. "Culoarea mamă, a mai spus ea "este parcă de... piersică pârguită sau... poate rozul petalelor de trandafir". "Mă lași s-o probez acum?"

— Cum vrei, încearc-o dacă.... Îți face plăcere și ești curioasă să vezi cum îți stă.

— Mi-ai luat chiar și fundă asortată? Dar câți de mulți bani ai cheltuit matale? Asta nu mai trebuia, fiindcă le foloseam pe cele care le aveam deja, mormăia ea în vreme ce își scotea rochița cu mare grijă și sfioșenie de pe nuielușa care servea drept umerăș. "Malale mereu spui, că trebuie să fim chibzuite și să nu cheltuim fără rost și... acum uite cum dai banii așa... pe... fundă."

— N-a fost prea mult, nu mai fii necăjită ca să te poți bucura din plin de ele.

— Mi-ai luat și ciorapi albi și noi? s-a mai auzit din nou mirarea copilei. Doamne, dar ce frumoși sunt și din bumbac mercerizat? Ce mult îmi plac și ce fericită sunt! Dar matale?

• Eu am tot ce-mi trebuie. Iar acum am să iau rochia aceea zmeurie, de stofa și pe deasupra troacarul cel negru și pantofii escarpin din antilopă neagră asortați cu poșeta plic din catifea. Tu ai să-ți pui și jerseul croșetat astă iarnă, fiindcă dungile albe se vor potrivi cu ciorapii, iar cele negre cu pantofiorii de lac. În păr am să-ți prind funda cea nouă sus în creștet și vom lăsa să-i zboare puțin pe spate, cele două capete, ca două cozi de rândunică.

— Mamă să știi că vom fi foarte frumoase!

— Așa sper și eu, dar mai bine hai să ne pregătim, să ne spălăm puțin, să mai scăpăm de mirosurile de mâncare, apoi să ne aerisim și camera și să lăsăm totul aranjat.

Peste puțin timp porneau și ele spre biserică, în pas ușor și egal, pierzându-se în mulțimea celor ce se îndreptau în număr tot mai mare, spre același loc fiind Joia Mare, din săptămâna patimilor. Liniștea și religiozitatea atmosferei, a fost însă deodată spartă, de dangătul puternic al clopotului care-și împrăștia sunetele din clopotnița lui de lemn, de pe buza dealului în aerul domol și diafan. În biserica mică și neîncăpătoare, oamenii stăteau ticsiți unii în alții, într-o totală așteptare, cu chipuri lămâioase, strălucite de sumedenia lumânărilor ce ardeau cumiți în câteva sfeșnice înalte. În mijloc era așezată o masă mare încărcată cu icoane iar în jurul lor o mulțime de flori, al căror parfum pătrunzător se răspândea în jur, amestecându-se cu aroma fumului de tămâie, care ieșea în fire lungi și subțiri, dintr-o cățuie, pusă jos, între ușile împărătești ale catapeteasmei, iluminată bine de multele lumânări aprinse.

Copiii cu sufletul răscolit și înfiorat de farmecul religios al clipelor așteptau domoliți de privirile adulților momentul când vor putea să treacă pe sub masa sfântă pentru a se apropia și învălui în aura ei sfântă.

— Mamă, te rog să ne așezăm cât mai în față, a rugat-o Gliceria pe Arina, încă de pe drumul spre biserică.

— Știu, știu că tu vrei să vezi totul cât mai bine. Acolo ne vom așeza dar și pentru ca să fim și mai aproape de strană, fiindcă mie îmi place să mai ajut cu vocea...

— Eu vreau să văd cât mai de aproape sclipirile care fulgeră din odăjdiile ca de împărat ale părintelui Petrulian și săgețile acelea care țâșnesc deodată din pietrele presărate pe mantia lui, dar să miros și norii de tămâie care-mi plac foarte mult și care ies în valuri brumării printre florile cădelniței de argint. Îmi place și cum sclipesc atunci cărbunii acolo, devenind parcă și mai vii și cum răbufnesc afară clăbucii de fum, la orice tălăzuire.

— Bine, bine, vom sta acolo în fața, însă să fii cuminte și așezată, fiindcă știi că toată lumea ne privește, cu interes dar și să putem să ne mai și rugăm în mintea și sufletul nostru, bunului Dumnezeu, pentru că noi două avem mare nevoie de sprijinul și ajutorul lui și de ce nu, să ascultăm cu plăcere și vocea frumoasă și melodioasă a părintelui.

Acesta a început slujba, ieșind în fața altarului, îmbrăcat în odăjdiile scânteietoare, cu mâinile ridicate a implora către Atotputernicul, în vreme ce vocea-i de bariton a dat drumul unor sunete prelungi și grave, care s-au rotit prin spațiul strâmt al încăperii, înălțându-se apoi spre turla Pantocratorului.

Fața îi strălucea de puternica-i concentrare în duhul sfânt, iar glasul însoțit acum și de legănarea domoală a cădelniței, a început să curgă peste oameni ca susurul unui izvor. De la o vreme Glicerica a simțit că a obosit și atunci a încercat ca de obicei să se odihnească măcar cât de puțin, ghemuindu-se acolo lângă strană și privindu-i acum pe oameni de jos în sus, din care ipostază aceștia păreau cu adevărat uriași și grotești. Arina însă, s-a uitat la ea și i-a (acut un ușor semn discret cu capul, prin care-i dădea voie să meargă puțin afară. Ea și-a făcut loc încet și cu precauție spre ieșire. În curte i-a găsit în primul rând pe Ana și Matei, copii gazdei lor, dar și pe mulți alții știuți de la școală. Cu toții s-au tras ceva mai încolo, spre un colț mai îndepărtat și până se va termina slujba împărțindu-se după prietenii vor începe să se joace, așa cum se putea la fața locului și totuși după pofta inimilor lor. Aproape spre seară când cei din biserică au început să iasă afară semn că slujba s-a sfârșit și că începea trecutul pe sub masă, s-au apropiat și ei de intrare. Acolo privirile Glicericii s-au oprit mirate, dar și mute de admirație, pe ceva ca un trandafir alb, uimitor de frumos și uriaș sau poate un uluitor bulgăr de zăpadă în plină primăvară verde și surâzătoare, ori un... fluture fantastic și mai mare, pierdut într-o învolburare de volane și funde albe și roz pal de organdi, dintre care se ridica pe un gâtuleț subțire și delicat un căpușor de fetiță, cu un păr negru de cărbune buclat într-o măreție de inele. Chipul ei de porțelan, era străluminat de ochii mari și limpezi cu pupile de un albastru de smarald care străluceau ca nestematele. Sus în vârful capului, în bogăția neagră de inele își ridica aripioarele ca de pasăre a paradisului, o fundă mare albă, tivită cu sclipiri de satin roz. Glicerica privea hipnotizată, uitând de sine și de cei din jur. Deodată privirile lor s-au întâlnit și atunci ea a simțit cum pe loc se moaie și se topește fiind absorbită de pământ, sub ochii aceia orgolioși, aroganți și reci. S-a mai auzii doar un "sărut-mâna", firav și tremurat, spus părinților acestei minuni vii și ea s-a pierdut în penumbra pronaosului semiîntunecat. Sufletul ei înfiorat și

tulburat a fost pe dată cuprins de îndoieli și întrebări și căutând-o din priviri pe Arina, s-a dus direct la ea, așezându-se cuminte lângă strana cu cărțile sfinte, din care se citeau cântările evlavioase.

"Cât este de minunată, gândea ea, dar și cât este de mândră?"

"Asta fiindcă părinții ei sunt alături și împreună, și o iubesc amândoi atât de mult... Tatăl ei îi este ca un... stâlp de apărare, sau poate... un fel de înger păzitor, cum zice mama că avem noi fiecare. Dar eu...? Eu n-am.... fiindcă n-am tată aici lângă mine" și ochii a simțit cum se acoperă cu o pânză subțire de lacrimi.

"Gliceria", a auzit tot atunci o șoaptă ca un fel de abur, și tresărind ușor și uitându-se în sus, a văzut cum Arina îi facea semn întinzându-i și trei zambile să treacă pe sub sfânta masă. Aplecându-se ușor, dar mai întâiu făcându-și o cruce mare peste piept, a pășit înainte pe sub faldurile acelea albe cu gândul să-l roage pe Dumnezeu "S-o aibă în paza lui cea bună, pe mama mea, fiindcă eu n-o am decât pe ea".

Dincolo o aștepta Arina, care-i întindea mâna zâmbindu-i încurajatoare după care s-au îndreptat spre ieșire.

— Mamă, s-a auzit însă vocea fetei, acolo în colțul curții sunt mulți copii, mă lași să mă duc și eu la ei?

— Hai aici!... Vino la noi!, s-a deslușit vocea Anei strigând-o. "dar dacă vrei să jucăm pietre, să stai pe batista mea, a mai zis ea, "să nu-ți murdărești rochița cu verdele din iarbă, că te bate doamna."

— Vreau, a răspuns Gliceria simplu și modest.

— Atunci tu vii după mine și pe urmă frati-mio Matei și încolo toți ceilalți. E bine așa?

— E bine. Acuma însă, hai să fim atente să vedem cum spurcă acuz Gheorghită.

Pietricelele însă, destul de rotunde și lucioase de atâta folosință, zburau în mișcări sigure și precise, toate sau pe rând, fie în aer, ori pe dosul sau fața palmei lui, sus sau jos, ori pe pământ și el nu greșea deloc.

Acolo în fața bisericii, lumea începuse să se înmulțească și să se îngrămădească, fiindcă unii voiau să iasă afară în curte, iar alții erau dornici să intre. Printre aceștia se afla și familia învățătorului Florian Postelnicu, toți grup rotund în jurul bibeloului acela alb și diafan, pe care-l protejau cu o grijă exagerată de presiunea oamenilor care începea să crească, mișcându-se încoace și încolo. Minunea aceea atât de frumoasă era fiica lor, Augustina, elevă în clasa I-a, de liceu, la Severin și mândria lor neștirbită. Postelnicii erau printre cei mai avuți din Prigoreni. Temeinicia lor se întemeia pe mai multe bucăți de pământ arabil și o gospodărie mare înzestrată și cu o livadă în jurul celor două case. Una mai veche și înaltă, cu cerdac însoțit și glastre mari cu mușcate roșii și cu spatele înfundat în grădina cu pomi fructiferi și cealaltă mai nouă, construită după cerințe mai pretențioase, cu mai multe camere printre care chiar și o baie cu faianță albă și lăptoasă, ferestre cu

jaluzele și mobilier pe comandă, cu covoare mari și groase, întocmai ca la oraș. În față și spre drumul pietruit avea amenajată o grădină cu trandafiri cu corole multicolore, care se înfiorau deschizându-și crinolinele catifelate, fără odihnă și nici o întrerupere din aprilie timpuriu și până târziu spre brumele sidefii ale lui noiembrie. De bunul mers al averii se ocupa grijulie și plină de energie, doamna Silvia Postelnicii, născută și crescută în oraș la Severin, unde și făcuse patru clase de școală de menaj. Căsătorindu-se însă la țară, s-a adaptat cu ușurință vieții de aici, fiind în egală măsură și doamnă și gospodină și diriguitoare a averii soțului ei, învățător la

Severin și care venea acasă, doar sâmbăta la prânz și pleca spre oraș luni foarte devreme, cu prima cursă.

Acum ei veniseră ceva mai târziu la denie, deoarece tocmai sosise de la Severin, fratele Silvici Postelnicii, voind să sărbătorească Paștele aici la țară "Mai aproape de natură", cum obișnuia el să spună. Ca tânăr avocat, holtei, el căuta să culeagă de ici, de colo, numai nectarul sau miezul cel mai dulce și parfumat din nuca vieții, restul nemailundu-l în seamă și neimpresionându-l. Pe Tiberiu Stroescu, june avocat, ca pe orice orașan, venit mai rar în lumea satului îl încânta pe moment orice și totul i se părea nemaipomenit. Se minuna cu multă ușurință chiar și de o biată păpădie de pe marginea potecii, care devenea aici mai galbenă și mai proaspătă, mai înfoială și mai rotundă, decât acelea de la oraș, de pe lângă garduri ori dintre crăpăturile trotuarelor. Acum privea distrat și fermecat la expoziția firească, de costume populare uimindu-se fie de albeața florii de dovleac a pânzeturilor din cămăși și ii, ori de armonia culorilor din altițele și șirurile râurilor.

— Câtă măiestrie și migală în fiecare punctișor de muscă, se minuna el, spunându-le cumnatului și sorei Silvia. "Mă și mir dar rămân și destul de uluit cum de reușesc atât de perfect în îmbinarea culorilor? Florile de pe ii, sunt pur și simplu ca și vii. E absolut captivant, cât talent poartă în ei oamenii aceștia, de altfel destul de simpli?"

— Simpli? a răspuns întrebător cumnatul Florian, "fiecare dintre ei poartă în sine, prin înaintași, cel puțin două mii de ani de asemenea experiență. Ceea ce fac ei cu mâinile astea aspre și ciolănoase, sunt, s-ar putea spune, opere de artă, ascultă-mă pe mine ce-ți spun, fiindcă n-o zic doar fiindcă provin dintre ei, ci fiindcă așa este. Mulți dintre cei culți și cu școală se căznesc doar să-i imite, dar nu-i și egaleză. Privește numai cu atenție însă, fie la croiala perfectă și comodă a sumanelor lor, pe care de altminteri n-o reușesc decât marii maeștrii croitori sau la zăvelcile femeilor. Să coși pe catifea atâta mulțime de flori? Cred că este cu adevărat o îndemânare și o răbdare neobișnuită.

Privește și minunează-te, deoarece la oraș, n-ai unde că mai vezi așa ceva și poate nici răgazul, fiindcă se pare că acolo timpul fuge mai repede. Oamenii la oraș au altă înfățișare și pe dinăuntru și parcă sunt ceva mai departe unii de alții și de natură și chiar și de adevăratul spirit al smereniei. De altfel cred că nici noi, aici nu vom mai avea prea mulți ani în față în care să ne mai

bucurăm din tot sufletul de asemenea sărbători. Cred că războiul din Polonia se va revărsa în curând, peste spații tot mai mari. Bine ar fi să nu fie așa, dar parcă și aud bubuitul asurzitor al tunurilor și clănțanitul de hienă al mitralierelor ai căror servanți vom fi și noi, adică eu și tu.

— Ce ai cumnate Floriane? Ce ți-a venit? De unde scoți toate poveștile astea sumbre? Viața e frumoasă cumnate și... noi suntem făcuți s-o gustăm mai întâi și apoi s-o sorbim, i-a răspuns, plin de amuzament și optimism, tânărul avocat Tiberiu Stroescu.

— Zău așa.... Floriane... l-a dojenit blând și dragăstos și Silvia Polstenicu. Ce este cu tine? Lasă acum, să ne bucurăm de ziua asta și de cele ce vor mai urma. E atât de frumos peste tot în jurul nostru.

Discuția lor s-a împotmolit deocamdată aici, fiindcă fiind mai mereu împinși câte puțin spre margine de șuvoiul de oameni care ieșea din biserică, tocmai pe lângă ei, trebuiau fie să înainteze, fie să se retragă, în vreme ce dangătele viguroase ale clopotului zburau în aer, tras cu forță și convingere de Ioniță, de la primărie, care printre picături mai era și paracliser. Printre cei care coborâseră încet și ordonat din biserică, unii cu privirile fixate pe lumânările aprinse încă de acolo și purtate cu grijă în căușul palmelor, era și o siluetă feminină, înaltă și suplă, îmbrăcată cu gust și cu o figură frumoasă și distinsă. Pentru moment, Tiberiu Stroescu, privind-o a rămas șocat.

"Cum aici o... asemenea?" a gândit el incendiat de plăcere. "Pe semne că și ea ca și mine este venită pe la niscaiva neamuri".

În clipa următoare însă, se aplecă la urechea Silviei Postelnicu, întrebând-o cât se poate de natural și discret: "Cine e doamna aceea care s-a oprit în fața bisericii? și ochii mici și vicleni ca de viezure au început să i se îngusteze ca la pisici, sub stufărișul gros și negru al sprâncenelor.

Printr-o privire expertă și atotcuprinzătoare, atotștiutoare și iscoditoare, a examinat-o rapid din cap și până-n tălpi rămânând mulțumit.

— Care? Cea îmbrăcată în troacarul acela negru?

— Exact.

— A, este una dintre învățătoarele comunei, Arina Iacob.

— Așa învățătoare frumoase și plăcute aveți voi pe aici? în gând a continuat însă. "Ce caută exemplarul ăsta pe aceste meleaguri? Interesant. Rămâne de... văzut".

— Da... sunt niște femei deosebite amândouă, a răspuns Silvia Postelnicu.

— Care amândouă?

— Ea și cealaltă căsătorită aici, și discuția s-a oprit, întrucât șuvoiul de oameni ajunsese în dreptul lor și cu el și Arina.

Ea ar fi dorit doar să-i salute și să le ureze din treacăt câteva cuvinte, acolo, ceva cum se obișnuia de sfintele sărbători și de fapt să se îndrepte mai spre margine unde socotea că: "Trebuie să fie și careva dintre învățătorii noștrii". La strângerea de braț a fratelui ei Tiberiu Stroescu, Silvia

Postelnicu, a priceput însă că trebuie s-o oprească în vreun fel și să o invite în grupul lor.

— Doamna Iacob! a strigat ea repede, chiar și mai înainte de a răspunde la salut, "ne-ar face multă plăcere să stați și cu noi puțin", a declarat ea cu fața deschisă într-un zâmbet fals și duplicitar. Ce mai faceți? Nu v-am văzut de vreo câteva săptămâni bune. Sunteți bine?, dar avalanșa convenționalismelor a fost brusc oprită, de o altă strângere a brațului și Silvia Postelnicu și-a adus atunci aminte.

— Vai de mine, vă rog să mă scuzați, dar am uitat să fac prezentările.

— Așa uiți tu mereu, i-a reproșat fratele-avocat, zâmbind cu gura largă până la urechi într-o bucurie vicleană.

— Vi-l prezint pe fratele meu, avocatul Tiberiu Stroescu, a cântat ea pe o voce elaborat plăcută.

Acesta, mlădios și prevenitor s-a aplecat cu eleganță spre mâna albă și frumos modelată a Arinei, depunând respectuos un sărut, la fel și cumnatul său învățătorul Postelnicu. "Totul este frumos la ea", i-a fulgerat pe dată în minte avocatului galant. "Și sensibilă pare, chiar romanțioasă, după ochii aceștia mari, negri și visători. E plină de senzualitate după... cât îmi dau cu seama".

— Mă bucur de cunoștință, s-a auzit limpede vocea Arinei, cred că ați aflat că eu sunt învătoare aici în comuna cumnatului și sorei dumneavoastră, a spus ea îndreptându-și privirea ca un giulgiu învăluitor de catifea moale, spre tânărul Tiberiu Stroescu.

— Da, da, la țară este foarte frumos, mai ales în asemenea împrejurări deosebite cum este și aceasta, ba chiar și patriotic aş putea spune, a zis el puțin malițios.

— Cred că este plăcut și frumos tot timpul, a observat Arina, cu o voce puțin accentuată și parcă și cu o umbră de iritare. Nouă ne place, mie da, chiar foarte mult. Noi care slujim societatea aici, ne-am obișnuit să spunem că este minunai și mai bine decât oriunde în altă parte. Dar deocamdată vă urez: "Toate cele bune, cu ocazia acestor silnic sărbători", și vă rog să-mi permiteți să merg mai departe spre colega mea, care mă așteaptă ceva mai încolo. Bună ziua și la revedere, a mai spus ea cu multă voiciune și o puternică prezență de sine. Întorcându-se puțin spre stânga, cu ochii a început s-o caute pe Gliceria, prin lumea acum bine rarefiată, deoarece toți se strânseseră aproape de scările bisericii. "Ce face, de n-a mai venit înapoi?", a gândit ea cu o ușoară îngrijorare. "Aa... uite-o acolo, se joacă pietricele cu copii". Deodată, din spate, a auzit vocea interogativă a unei femei: "Pe cine căutați doamna Iacob?"

Întocându-se pe un loc, care s-a răsucit bine și destul de ușor în iarba moale și afânată, a observat-o pe doamna Agatha Bechenescu, soția ofițerului, recent reșezat în casa părintească din Prigoreni, datorită pensionării premature, în urma unei tuberculoze cam avansată.

— Oh, dumneavoastră erați, a răspuns ea bucuroasă și binevoitoare. O caut pe fetița mea.

— Lăsați-o că se joacă acolo cu copii. Sunt cu toții foarte cumiți. Pe lângă noi, nici n-a

trecut până nu ne-a salutat. Este tare frumoasă și respectuoasă. Dar pe la noi când veniți de aceste sărbători? Să zicem, a propus tot ea, în cea de-a treia zi a Paștelui și să știți că nu ne așezăm la masa de prânz până nu veniți. Vă așteptăm cu multă plăcere, a mai întărit ea invitația fiind deosebit de bucurătoare și dornică să primească această vizită.

— Vă rugăm, a mai intervenit și domnul maior, să n-o lăsați pe soția mea să vă aștepte inutil. Ne faceți cu adevărat o bucurie, a mai spus el, văzându-se pe chipul său slab și întunecat la culoare, că voia cu tot dinadinsul să susțină invitația soției sale. Mutându-și cu ușurință trupul înalt și osos de pe un picior pe celălalt a mai spus încă: "Măcar de aceste zile să ne vedem unii pe alții, fiindcă în ceea ce mă privește eu... dar un început de tuse găunoasă și sforăitoare în pieptul uscat, i-a oprit cuvintele.

Deși atât de bolnav, domnului maior Calistrat Bechenescu și acum îi mai fumea o țigară subțire între degetele arătător și mijlociu galbene de nicotină. Dar nu era numai atâtă, dânsul degustase ceva mai înainte de agravarea bolii și o mai făcea chiar și acum, cele mai aprinse țării și vinurile cele mai licoroase. Acum încerca să se mai abțină dar cu multă greutate și tertipuri de tot felul din partea doamnei Agatha, care se căznea astfel să facă ceea ce mai putea pentru a-l mai ține o picătură mai mult în viață.

Arina, în fața acestor insistențe, dar mai ales gândind la puținul vieții ce s-ar fi putut întinde în fața domnului maior, care poate că astfel își mai colora într-un fel cenușiul cotidian a răspuns blând și prevenitor.: "Vă mulțumesc și acceptăm cu plăcere poftirea dumnavoastră, dar să nu deranjăm, fiindcă se știe că în cea de-a treia zi mai vin și unele neamuri, au loc reuniuni de familie, ori se discută chestiuni mai delicate, ca între cei de același sânge".

— Nu e cazul nostru, a început să riposteze, într-un fel domnul maior, care reușise să treacă de începutul crizei aceleia și se mai luminase chiar cât de cât la față, deși ochii îi rămâneau tot arzători și cufundați adânc în găvanele vinete ale orbitelor.

— Din păcate, ori din fericire, i-a luat vorba din gură doamna Agatha, noi nu prea avem pe aici pe nimeni. Ai mei sunt toți la Severin și până acum n-au schițat nici o intenție care să ne privească pe noi, iar cei ai lui... s-au dus demult ori s-au mutat aproape toți acolo de unde nu mai vine nimeni înapoi, așa că vă așteptăm cu dragoste și bucurie.

— Asta să știți că așa este, a mai precizat ușor nostalgic și domnul maior.

— Bine, atunci, a aprobat Arina, vă mulțumesc încă o dată și să ne întâlnim cu bine și sănătate. Iar acum, vă rog să mă scuzați, fiindcă aș vrea să vorbesc puțin și cu soții Plătăreanu, pe care-i văd acolo spre poartă. Vă las, deci cu bine.

— A... ei sunt acolo, lângă clopotniță, a zis doamna Agatha, i-am văzut mai adineauri, chiar uite-i tot acolo. Mergeți atunci și să nu ne uitați.

Familia notarului Plătăreanu, se afla într-adevăr, ceva mai încolo, însă în minus bătrânul,

deoarece încă de dimineață îi anunțase rituos pe ai săi: "Eu fac aceste sărbători cu "ea", la Vânjuleț, vă e sau nu pe plac, dar asta e. Așa că acum plec și mă întorc poate a treia zi de Paști, ori după aia. Văd eu, vă doresc "Sărbători fericite", le-a urat el plecând fără nici o urmă de regret și nemaiprivind de loc în urmă.

Soția sa, mama Savina, Gheorghe unicul lor copil și nora Dorina, au rămas încremeniți de uimire și uluiți cât de mult se poate prosti un bărbat vârstnic.

— Dar tată, a mai încercat Gheorghe să riposteze, vârsta dumitale..., dar nu mai avea cui spune, deoarece ușa bucătăriei se și închisese, iar el era deja acum spre mijlocul curții mari și încăpătoare, prin care mai mult zbura sau... aluneca, atât era de sprinten în pași.

Mama Savina avea și acum ochii înlăcrimați, figura galbenă, suptă și adânc mâhnită, iar sufletul îndurerat de atâta batjocură și dispreț, privind însă mulțimea aceasta parcă mai uita câte puțin, ușurându-se o picătură din strânsoarea gândurilor ei. Dorina o ținea strâns de braț și ori de câte ori își aducea aminte o mângâia pe mână sau încerca să-i arate din ochi, pe câte cineva pentru a-i distrage atenția de la durerea ei. Gheorghe înalt și uscățiv, îmbrăcat într-un pardesiu de stofa moale, cu fularul bine aranjat în jurul gâtului, sta drept și crispat lângă ele, cu maxilarele strânse și încordate a ură, cu buzele-i roșii, într-un fel de mișcare destul de curioasă, fiindcă pe semne vorbea cu sine însuși, acolo în adâncurile sale, ori cu imaginea notarului acum departe. Afară nu răzbeau decât zvâcniturile revoltei interioare, care fierbea în el ca un vulcan țâșnind în fulgere oțelii din ochii lui albaștri care-i priveau pe toți, dar nevăzând pe nimeni.

Când au văzut-o pe Arina, îndreptându-se spre ei, chipurile lor s-au luminat de o palidă bucurie, fiindcă astfel venea cineva în sprijinul lor, ajutându-i să depășească această stare și prin alte discuții nelegate de adâncă lor decepție și mâhnire. Arina, veselă, cu figura zâmbitoare, strălucindu-i de plăcerea de a-i fi văzut ajungând la ci i-a întrebat numaidecât: "Dar ce faceți, nu mergeți puțin și în biserică? Pe Jenei nu-l dați pe sub masă?... Nu se poate, mama Savina, a zis ea cu o ușoară urmă de dojană în voce "chiar dacă este el în clasa a doua de liceu, tot copil mai este încă". Hai mamă Savina, să-l ducem noi.

— Dar de unde să-l iau maică, a vorbit ca tresărind parcă din altă lume. Las'că s-o fi dus el sângur că nu e dintre ăi sfioși. Da' fata dumitale une e?

— Acolo... a arătat Arina cu capul și cu ochii, se joacă.

— Arina, a zis Gheorghe, vrei să mai rămâi, sau o luăm agale spre poartă.

— Staț' doar o picătură, i-a rugat mama Savina, să ma reped să pui și io doao lumânări în biserică și vin acuș.

— Din partea mea... s-a auzit vocea Arinei, eu n-am de ce să mai rămân, fiindcă am fost și la slujbă și am dus și fata pe sub masa sfântă, așa că... putem pleca, de altfel, văd că și lumea s-a cam rărit. Numai să se întoarcă mama Savina.

Aceasta însă tocmai cobora grăbită scările bisericii răspunzând la câteva saluturi dând doar din cap și cu buzele strânse într-o dungă subțire, plină de crețuri.

— Gheorghe, s-a auzit atunci Dorina, ce-ai zice tu, ca Arina și fetița să meargă acum pe la noi? Am mai sta de vorbă și despre altele și câte toate. Am ajuta-o și pe mama la unele treburi și pe urmă am mai putea sta și noi la o cafeluță, pe sală sus în casa mare, fiindcă tocmai au înflorit cireșii din grădinița din față. Sunt o minune Arina! Hai vino, nu ne refuza. Parfumul lor vine până pe sală.

— Zău așa, hai pe la noi, au întârii invitația și ceilalți doi.

— Mulțumesc mult, dar m-ați luat pe nepregătite, le-a răspuns Arina. În seara asta aveam de gând să-i fac fetiței câteva prăjiturile pentru Paști, fiindcă nu vreau să mă aglomerez mâine și poimâine.

— Lasă că fac eu maică și pentru dumneata, că slavă Domnului, avem de unde, s-a oferit mama Savina. Da' acuma, hai vino pi la noi, că vez' bine că suntem cam năcăjiți?

— Dar ce vi s-a întâmplat?, a întrebat Arina speriată dintr-o dată. Doamne, că n-o fi ceva rău?

Dorina însă, i-a făcut un semn discret din priviri să rămână așa și să nu mai întrebe.

— Al meu, ăl bătrân, a răspuns totuși stins și fără vlagă mama Savina, s-a prostiț de tot, și lacrimi mari au început să i se prelingă pe obraji galbeni și brăzdați de crețuri. Hai pi la noi și-ți povestim noi toată tărășenia. Îngândurați, au început să pășească încet și agale spre poarta larg deschisă, petrecuți de sunetele uscate bătute mărunț al toacei, ce se împrăștiau peste capetele mulțimii, care acum făcea calea întoarsă spre casă, pentru a reveni și mâine seară și poimâine și apoi la înviere, când bisericuța va deveni iarăși neîncăpătoare, dar toți ceilalți vor fi mulțumiți să fie și numai în jurul ei.

Tocmai când grupul Arinei și cel al Plătărenilor se pregătea să coboare panta înclinată și povârniță a dealului, pentru a intra pe podișca înaltă de deasupra râului, care curgea harnic printr-un firicel subțire de apă, ce ținea poalele colinei, s-a auzit și glasul voios al Gliceriei care striga: "Sărut-mâna, tanti lor și nene Gheorghe. Ați plecat, dar pe mine cui mă lăsați?"

— Oh, draga mamei, s-a grăbit s-o asigure Arina, eram sigură că ne-ai văzut îndreptându-ne spre ieșire și să-fii absolut sigură, că nu te-aș lăsa nimănui nici măcar pentru întreg pământul.

Slujba de înviere a durat toată noaptea, fiind urmărită cu o smerenie cuminte și așezată de mai toată suflarea prezentă acolo. Când a început înconjurul bisericii, mulțimea s-a aranjat de la sine în șiruri lungi, unele în spatele celorlalte, mergând domol prin iarba abia crescută și plină încă de frunzele moarte ale anului trecut, cu farâma de lumină sfântă în căușul palmelor, care reflectându-se pe chipurile lor, le împrumuta o paliditate hieratică.

Deasupra lor, în văzduh pluteau cuvintele cântecului sfânt rostit atât de modulat cum o cer canoanele, de vocea părintelui Petruțian îmbrăcat în alte odăjdii și mai scumpe și mai sclipitoare

ținând în mână un mănunchi de lumânări ca o jerbă scânteietoare, secondat de dangătele clopotului tras cu toată forța de Ioniță. De acolo de sus, din clopotniță, mulțimea înșiruită în umbrele nopții, părea un roi de licurici prin jocul pâlpâitor al făcliilor aprinse. Slujba s-a terminat în zori, atunci când ziua se îngâna deja cu noaptea. Ulițele satului s-a umplut de năluci întunecate, marcate doar de firimitura de lumină pâlpâitoare, pe care mai toți se încăpățâneau s-o ducă vie, nu numai în suflet, dar și în casă, ca semn al divinității, al iertării și-al împăcării, cu spiritul sfânt. Cu toții vor reveni la biserică, doar peste câteva ore, pentru a lua Paști, după postul îndelungat, după care vor avea voie să se înfrupte din toate bunătățile pământului dăruit de Dumnezeu, dar și frământat și opintit prin munca brațelor lor. Notabilitățile așezării erau și ele prezente, iar acum primeau și împărțeau urările tradiționale, ciocneau ouă roșii ori lansau invitațiile de a se vizita în cele trei zile de sărbătoare. Printre ei, dar ceva mai încolo pe pajiște se afla și grupul învățătorilor comunei, împreună cu familiile lor, ciocnind tradiționalele ouă roșii. Copiii lor încercau să se păcălească unii pe alții cu ouă de bibilică mult mai tari la impactul cu cel al adversarului și deci mijloc de colecționat victorii și de umflare a orgoliului. Tot alături de aceștia se afla și familia învățătorului Postelnicu, care considera că le făcuse o favoare venind în mijlocul lor, deși bătrânul dascăl Constantin Olteanu, era cu mult mai avut decât ei, și care întreaga lui viață îi învățase az-buchiile pe copii, numai aici la țară și nu-i trecuse niciodată prin minte că s-ar putea muta la oraș, pentru a-și mai așeza încă o treaptă socială, sub tălpi.

Silvia Postelnicu presată de îndemnurile insistente din ochii de viezure ai fratelui său, avocatul, profitând în sfârșit și de ocazie a lansat invitația spre Arinea "la micul nostru ospăț", cum numea ea, masa lor de prânz din ziua aceea mare și sfântă.

— Ne-ați face o mare bucurie, dacă ați accepta să sărbătorim împreună această zi, a spus ea plină de solitudine în vocea modulată special.

— Vă rugăm, doamna Iacob, a intervenit și soțul ei, un domn bine spilcuit și cu un aspect net de orășan, pus să se vadă acest lucru ca linie de demarcație față de ceilalți colegi de la țară.

— Nu văd de ce ne-ați refuza?, s-a amestecat flegmatic în discuție și tânărul avocat.

Arina însă, nu de puține ori îi surprinsese în aceste zile, fie privirile languroase și cercetătoare, pofticioase și obraznice, fie câte un zâmbet lipicios și complice cu care i se adresa direct ca și unei vechi cunoștințe de-a lui, pe care o încercase și o avusese de mult, știind cam cât o poate duce bietul ei cap, gândea el.

Toate acestea au reușit destul de repede s-o umple de revoltă și repulsie, dar și de atenție mărită. "Ce-și închipuie oare ăsta, a gândit ea, că titlul și privirile lui, trebuie să mă impresioneze și copleșească ori că mă onorează?"

— Ce crede în mintea lui nătângă că sunt eu? O biată ființă" și-a răspuns tot ea, "de la țară, victimă a vieții și prostiei ori a împrejurărilor și de aceea o pradă ușoară pentru oricine?"

Că alerg nebună după căpătuială și că acum m-a ameții titlul lui universitar, sau poate tocmai de aceea, trebuie să mă țin departe fiindcă oricum este o distanță... care... ne desparte. Și... totuși sigur că sunt destule femei care ar încerca să-l rețină făcând orice sacrificiu, dar... nu și eu, fiindcă dacă m-am fript o dată, sunt datoare să cumpănesc acum cu mult mai bine. Nu trebuie să umblu după himere și trebuie de asemenea să știu până unde pot să ajung eu și ce-mi trebuie mie".

În urma acestor reflecții știute de mult, acum a arborat doar ținându-și bine lipit pe chip o figură zâmbitoare și înșelătoare, însoțită și de o politețe cam rece și atunci s-a auzit spunându-le: "Mă simt măgulită și chiar mai mult, onorată, de invitația dumneavoastră, dar mă tem că n-am să pot răspunde favorabil".

— Dar de ce?... De ce fiindcă noi am fi tare bucuroși,? a ripostat învățătorul Postelnicu, să vă avem alături de noi azi și cred că le-ar fi prins bine și fetelor noastre, mai ales Augustinei, care se simte așa de singură și stingheră aici. De ce ne refuzați?

— Ei, hai doamna Iacob, a intervenit și Silvia Postelnicu, acceptați vă rugăm.

Privirile domnului avocat în vremea asta aruncau săgeți de fulgere care ar fi trebuit s-o impresioneze pe Arina. Ea însă a răspuns: "Vă rog să mă scuzați, însă nu este chiar un refuz, pentru că așa cum prea bine se știe, masa de prânz, din prima zi de Paști, conform tradiției, trebuie să fie numai în familie, într-un cadru intim, fiindcă este precedată de împărțirea unor pomeni, pentru sufletele celor plecați dintre noi. Și eu, și toată lumea trebuie să ne conformăm acestui obicei, fiindcă acolo undeva așteaptă acest lucru și toți ai mei.

— Atunci, poate diseară, a încercat să mai insiste Silvia Postelnicu.

— Regretăm nespuse de mult, a intervenit Dorina Plătăreanu, care simțise și intuitese situația, dar pentru cină.

Arina este a noastră. Am invitat-o încă înainte chiar și de vacanță, când ne-am și făcut câteva planuri pentru sărbătorile acestea. Măine de exemplu, vom merge cu toți ai noștri la Broscari, la fratele mamei-soacre, iar poimăine de acolo, vom trece la Poroinița, la colega noastră Luxița Ionescu. Aproape că am monopolizat-o pe colega noastră, dar fiind cu toții de aici, vom putea să ne mai întâlnim și după sărbători.

— Sigur, sigur, a aprobat Silvia Postelnicu, oarecum ușurată și cu o vădită mulțumire pentru lucrurile amânate care totuși, uneori sunt bune.

Grupul lor a pornit apoi agale spre poarta mare și înaltă a curții bisericii, tropotind uscat în zgomote scurte pe podișca de peste pârâu, întrepându-se spre acasă. În fața primăriei, în intersecția aceea mare, aproape că s-a destrămat, subțindu-se bine. Încă vreo două sute de metri, au mai fost parcurși împreună, doar de familiile învățătorilor Olteanu și Postelnicu, și împreună cu ei și Arina.

În fața casei gazdei, ea s-a oprit, s-a înclinat politicos și le-a urat tuturor: "Sărbători pline de bucurii și împliniri și să nu uităm că Hristos a înviat și este alături de noi. Vă doresc poftă bună și

petrecere frumoasă".

Tiberiu Stroescu a asistat la toate discuțiile afișând ostentativ o oarecare detașare și o mină ce părea impasibilă, dezinteresată, poate chiar plictisită, deoarece uneori își ridica privirea spre cerul limpede și albastru, apoi și-o plimba aiurea, fără un obiectiv precis, în vreme ce picioarele i se împleteau nesigur. Pentru înțelegerea celorlalți, în sinea lui reflecta, cu destulă răceală arțăgoasă și dispreț: "la uite și la țărani ăștia care sunt, doar puțin mai răsăriți decât cei autentici, ce păreri emit?... Și... asta face și ea niște... nazuri, nu că n-ar vrea sau nu i-ar place, ci fiindcă e cam... pădureancă. După cum pare s-ar crede că nu e... tocmai proastă, poate vicleană crezând că așa poate să mă fiarbă puțin pentru a mă înșfăca mai ușor și mai bine mai apoi. Dar... n-o să-i meargă. Dacă o prind am s-o jumol până cu pană, până i-o cădea toată coaja asta de orgoliu prostesc. Eu am văzut destule și mai și decât ea. Va veni ea singură să-mi cadă în brațe".

Arina o dată intrată în camera lor și-a impus să lase în urmă orice amărăciune și gust amar și să-și pregătească sufletul să primească doar ziua aceea, cu ceea ce avea ea mai bun și mai frumos.

— Mamă dragă, i s-a adresat ea fetei, vorbind pentru a-și pune în practică teoria de mai înainte, eu zic ca mai întâi să pregătim colăceii pentru împărțit. Tu ai să-i așezi frumos aici pe masă, la rând, și ceva mai departe unii de alții. Apoi ai să le pui la fiecare câte o lumânărică. Dar tu te-ai spălat pe mâini.? Dacă nu, hai repede aici.

— Dar nu ne schimbăm mai întâi în capotelele de acasă? a întrebat Gliceria, puțin îngrijorată, știind că aceasta este o lege de fier. "Acasă în haine de casă, când ieșim sunt altele", spunea mereu Arina.

— Nu, fiindcă azi este sărbătoare mare și când împărțim trebuie să fim îmbrăcate frumos ca de sărbătoare și tot așa să ne vadă și aceia cărora noi le trimitem pomana și ne îndreptăm gândul spre ei.

— Dar chiar ne vād?

— Sunt sigură.

— Nu te mai întreb de unde știi, și de ce ești matale așa de sigură, fiindcă azi nu vreau să le supăr deloc, fiindcă au făcut-o deja Postelnicii.

— Ce spui?, s-a auzit vocea ascuțită a Arinei, plină de surpriză, dar și de curiozitate.

— Am spus doar, a reluat fetița rostind rar pentru o mai bună înțelegere, în vreme ce cu mâini harnice așeza peste și pe lângă colăcei, felii de brânză, ouă, carne, cozonac și câte un pișcot galben și bine mirositor, că am văzut cum te privea domnul acela tânăr al Postelnicilor. Mic însă să știi că nu-mi place și-mi face silă. Nu mi-ar conveni ca tală.

— Doamne, a mai zis Arina, ia uite ce pol gândi copiii, și noi credeam că sunteți mici și naivi și că nu pricepeți mai nimic.

— Doar la școală, nu pricepem noi tot așa cum s-ar cuveni, a venit răspunsul prompt, dar în

rest... Înțelegem destule.

— Acum hai totuși să încheiem discuția aici și eu mai bine să duc împărțiturile la Marioara și la vreo câțiva dintre vecini. Tu să te schimbi între timp și să așezi masa pentru noi în capătul celălalt.

Sărbătorile și vacanța, au trecut împreună cu bucurii mărunte care au constituit totuși împliniri de suflet. Într-una din după amiezele acestea, pe când stăteau înfundate în patul mare, plin cu perne mari și pufoase, Arina citind "Casa de lut", romanul binecunoscut al americanei Pearl Buck, iar Gliceria moțâind a somn, copleșită de căldură și liniște, când deodată s-a auzit vocea Arinei: Ce-ai zice tu fetiță mică și scumpă, de o plimbare până la Severin? Suntem, aici de mai mult de o jumătate de an și încă nu ne-am dus până acolo, ca și când ar fi peste mări și țări sau la capătul lumii.

— Mergem la oraș? a întrebat moale fetița. Chiar mergem să văd și eu orașul?, a întrebat ea iar, sărind în sus, plină de voiciune, care nu s-ar fi bănuțit până atunci. Sunt așa de bucuroasă, cum n-am mai fost tare de mult, mamă! Mergem la oraș, mergem la Severin și sunt tare fericită, fericită, spunea ea sărind în sus, ca o minge.

— Stai cuminte, că rupem patul, a rugat-o Arina, fiindcă am spus că mergem și atunci vom merge.

— Dar mamă, s-a oprit ea speriată dintr-o dată, avem noi bani de cheltuit în plus?

— Nu chiar, dar nu vom face decât cumpărături care ne sunt absolut necesare, așa cum ar fi câte ceva pentru primăvara și vara care nu sunt prea departe, iar tu încă n-ai văzut un oraș.

Măine cu prima cursă plecăm. Ce zici? Apoi ne întoarcem cu cea de la ora trei.

— Ar fi minunat mamă. Nici nu m-am gândit că am să pot să văd și eu orașul. Cum este acolo? Dar dacă ne rătăcim printre atâția oameni? N-au să ne calce mulțimea trăsurilor? Nu-i așa că seara este luminat ca un pom de Crăciun? Oh! cc fericită sunt că văd orașul!, a mai zis ea cu fața străluminată de noi speranțe, așezându-se cuminte la loc, pentru a visa la ceea ce va urma să vadă mâine. Dar mamă, s-a mai auzit încă vocea ei, acolo sunt și mulți oameni răi care fură și dacă ne...

— Fetița mamei, draga mamei, a zis Arina mângâind-o blând pe păr, acum chiar că îmi dau seama că trebuie să mergem și chiar neapărat, să vezi și tu cu chii tăi totul. Dar ce ți-a venit cu oamenii răi, cu... hoții? Unde ai auzit așa ceva?

— Așa spune și Ana și Matei că le-a povestit odată de mult de tot, când venea pe acasă, tatăl lor și tot așa vorbeau și femeile astă vară, când torceau la poartă. Ziceau că uneia dintre ele i-a luat în piață, când vindea legume, toți banii și că nici n-a simțit nimic, povestea ea râzând.

— Nu e bine să iei în seamă tot ceea ce vorbesc ele.

A doua zi coborau în centrul liniștit al unui oraș, cu cer albastru și neaglomerat deloc de șiruri nesfârșite de trăsură și nici oameni, așa cum crezuse Gliceria că ar fi trebuit să arate atunci

Severinul. Dunărea pe care o știa deja a văzut doar că-i tivește obrazul îndreptat spre soarele de miazăzi, cu apele-i leneșe, care curgeau domoale ceva mai jos într-o albie mare și întinsă, dar și mai coborâtă față de faleza înaltă pe care stătea întins orașul nu prea mare. Străzile erau obișnuite, dar unele și puțin pustii cam șerpuite, dar curate și cu case destul de îngrijite și mai toate cam înghesuite și numai cu un singur cal.

Prăvăliile mici și multe la număr se aflau doar pe strada aceea principală, pe care ea a învățat-o repede și aveau mai toate ușile deschise la perete. Trotuarele din fața lor erau stropite proaspăt cu apă și măturate lună. Vitrinele gemeau de mărfuri multicolore și atrăgătoare. Unele erau scoase chiar afară lângă zid, și sub oglinda ferestrelor, altele în lăzi chiar pe buza străzii, puse direct sub privirile rarilor trecători.

Ele au colindat voioase și pline de încântare, prin mai toate, cumpărând de ici de colo, fie stambă pentru rochițele de vară, fie câte o pereche de "sandale romane", numai bune pentru ulițele prăfuite de la țară, dar și puțină "pânză americană" și câte ceva lenjerie de corp. Apoi cum Gliceria mergea ceva mai înainte cu câțiva pași, pentru a putea vedea totul și orice cât mai repede și cu o clipă mai devreme. Arina a văzut-o deodată îndreptându-se glonț spre o vitrină, lipindu-și fruntea și nasul de geamul lucios, privind fascinată și uluită, ochii nesățioși alergându-i lacomi în toate părțile.

— Ce ai văzut atât de uimitor?, a întrebat-o Arina ajungând lângă ea.

— Privește câte jucării sunt aici. Cum de sunt atât -de multe? De ce nu le dau copiilor?

— Aici nu "se dau", a răspuns Arina apăsător, că doar nu este pom de Crăciun ci se vând acelor care pot să le cumpere, fiindcă nu sunt nici prea ieftine.

Ochii Gliceriei alunecau însă uimiți și uluiți, dar și foarte atenți când în colo, când încoace, nevenindu-i să mai plece de aici niciodată.

— Doamne cât sunt de multe, a spus ea încet, și ce frumoase. Păpușile sunt minunate, a mai zis ea întinzându-și brațele lateral pe vitrină, vrând parcă să îmbrățișeze totul.

— Hai înăuntru, s-a auzit vocea Arinei.

Pășind dincolo de prag mirarea a lăsat-o perplexă.

— Cum chiar există cu adevărat împărăția păpușilor și a jucăriilor?, s-a mirat ea aproape în șoaptă și imediat s-a îndreptat spre un cărucior pentru sugari de culoare roz-bombon, privindu-l, pipăindu-l și ridicându-i de câteva ori în sus și în jos apărătoarea pentru față.

— Cam ce ți-ai dori mai mult și mai mult de aici?, a întrebat-o Arina.

Ea însă adânc preocupată de obiectul pe care acum încerca să-l împingă înainte și înapoi și care i se supunea docil, aproape că nici n-a prea auzit și totuși ca din transă a spus:

— Mai mult și mai mult, pe ăsta îl vreau și nimic altceva.

Arina și vânzătorul au izbucnit în aceeași clipă într-un râs vesel, zgomotos și condescendent.

— Pe ăsta îl vreau cel mai mult și mai mult și de altceva nici n-am nevoie, s-a auzit iar

vocea ci vorbind singură, dar răsunându-i în urechi râsul acela al celor doi, în căpșorul ci mic de copil crescut printre sărăcia ușor lustruită, nevoi și economii, imediat i-a străfulgerat întrebarea: "Să știi că e tare scump. Cine știe cât costă dc mult o jucărie așa dc marc?", și pe dată a simțit în suflet ceva ca un fel dc dezamăgire sau parcă o mare părere de rău, după o pierdere grea, care se desprindea din ea.

— Acesta?, a întrebat-o Arina punând mâna pe mânerul nichelat și strălucitor al căruciorului.

— Da, mamă și te rog numai acesta, a răspuns fetița rugător și cu ochii mari și plini de speranțe fixați pe chipul mamei, dar văzându-i zâmbetul larg atât al ci cât și al vânzătorului a priceput în sfârșit că a făcut o gala mare. "Dar care?", s-a întrebat ea mirată. "Poate e mult prea scumpă? Sau nu este de vânzare? Ori este prea greu de dus la Prigoreni", și-a mai zis ea.

Arina văzându-i nedumerirea întipărită pe chip, dată de zbuciumul împletit cu părerea de rău, i-a prins obrajii între palmele ei calde și privind drept în ochii larg deschiși spre ea, a căutat să-i explice calm și cu mare grijă.

— Draga mamei, scumpă mică, aceea nu este o jucărie, ci un cărucior pentru plimbat bebeluși, adică acei copilași mici care țipă mereu. Ce să facem noi cu el, fiindcă tu ești mare și mama nu poate să te mai plimbe cu el?

Fetița și-a retras mâinile imediat, ca și arse de pe mânerul nichelat și strălucitor, simțindu-se adânc rușinată pentru grava ei neștiință în materie de jucării. "Dar de unde să știu eu și-a zis ea în minte, că ăsta este numai pentru bebeluși, că doar eu am văzul zeci de copii mici și toți erau purtați numai în brațe, iar acasă la ei sunt ținuți în postavă ori în leagăn?" "Aici în astea cine i-o pune?", s-a mai întrebat ea.

Vânzătorul a venit și el lângă ea și luând-o blând de mână a invitat-o:

— Ia privește matale mai bine în jur, pe acolo pe rafturile acelea... Ce spui? Uite câte păpușele mai sunt și spunând aceste cuvinte cu cealaltă mână a luat un cocoșel colorat ca un curcubeu și răsucind o cheiță minusculă sub pântecelul lui, imediat acesta a început să zbârnâie, și să se înalțe pe picioare și mișcând puțin capul, a strigat de trei ori un fel de "Cucurigu", cam găjâit și de neînțeles. Lângă el începuse să sară încoace și în colo o broscuță verde toată. Ceva mai departe pe teighea alerga acum cam năuc, spre un inamic imaginar, un tanc de vreo zece-cinsprezece centimetri, scoțând chiar și scântei la gura țevii subțirele.

— Mamă, ia privește, a zis Gliceria plină de încântare, este la fel cu acelea din ziarul "Universul". Chiar și trage cu foc, s-a mirat ea.

— Da, da, așa este mamă dragă, dar ție care ți-ar place totuși?

— Toate mamă, toate, a spus ea hotărâtă și oftând adânc, dar cum eu știu, că sunt foarte scumpe, hai mai bine să plecăm de aici.